

Sámi allaskuvla
Sámi University College

OAHPPOPLÁNA

OKT 304

**SÁMEGIELA JA SÁMI
GIRJJÁLAŠVUOĐA
DUTKANHISTORJÁ**

10 oahppočuoggá

Dutkan –ja oahppostivra dohkkehan 21.06.2016, áššis 63/16. Rievdadusat dohkkehuvvon mearrádusnotáhtain 02.05.18 (Public áššenr. 18/00215.)

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda dutkanhistorjá

Dárogillii: Forskningshistorie om samisk språk og litteratur

Eanjalasgillii: Research history of Sámi language and literature

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

OAHPPOVTTADAGA KODA: OKT 304

VIIDODAT: 10 oahppočuoggá/ studiepoeng/ ECTS credits

OAHPU LÁGIDEAPMI: Dábálaččat luohkkálatnja- dahje neahhtaoahpahussan

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Gursa gullá *Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda* masterprográmma oktasaš geatnegahtton gurssaide.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Sisabeassangáibádussan leat Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masterprográmma oppalaš sisabeassangáibádusat mat leat čilgejuvvon oahppoprográmmaplánas.

5. OAHPAHUSGIELLA

Davvisámegeiella lea váldooahpahusgiellan. Eará sámegiela ja suoma-, ruota-, dáro- ja eanjalasgiella sáhttet adnojuvvot omd. guosselogaldallamiin.

6. SISDOALLU

Gurssas oahpásnuvvat sámegiela ja sámi girjjálašvuodadutkama historjái, 1600-logu rájes dálá áigái. Gurssas guorahallat sámegiela ja sámi girjjálašvuoda guovddáš dutkansurggiid ja dain geavahuvvon metodaidda ja materiálaidda. Gurssas čiekŋut dáláduktamiid čálalaš ja njálmmálaš bargguidda vehkiin.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋŋá studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- dovda oppalaččat sámegielaidda ja sámi njálmmálaš ja čálalaš girjjálašvuoda dutkanhistorjii 1600-logu rájes gitta 2000-logu álgui

- diehtá, mo sámeielaid dutkan lea gárggiidan suoma-ugralaš gielladutkamušas iehčanas ja viiddis dutkansuorin
- ádde dutkanhistorjjá mearkašumi dálá ja boahttevaš dutkamii

Gálggat:

Studeanta

- máhtá analyseret sámeielaid ja sámi girjjálašvuođa dutkama teorehtalaš vuolggasajiid
- dovdá guovddáš dutkangirjjálašvuođa ja diehtogálduid ja máhtá oheat lassedieđuid
- máhtá iehčanasat válljet heivvolaš suokkardallanfáttáid ja gáldogirjjálašvuođa dutkanbargguid čáledettiin
- máhtá mitalit sámeiela dutkama historjjá ja dálá dili váldolinnjáid (dutkiid, dutkanásahusaid ja dutkamušaid) birra eará fágaid dutkiide ja dábálaš olbmuide

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta lea

- háhkan oppalaš gealbbu sámeiela ja sámi girjjálašvuođa dutkanhistorjjás ja dan gárggiideamis
- máhtá hábmet dutkanfáttáid ja oheat heivvolaš gáldogirjjálašvuođa
- máhtá čállit fágalaš teavsttaid ja searvat ságastallamiidda fágasuorggi siskkobealde
- lea ovdánahttan kritihkalaš ákkastallan- ja čállingálggaid ja máhtá heivehit daid iehčanas bargui

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Logaldallamat, seminárat ja iehčanas čállinbargu.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Studeanta vállje ovttasrádiid fágaoahpaheddjiiguin sihke sámeiela ja sámi girjjálašvuođa doavtterbargguid dahje eará dutkančállošiid (dieđalaš artihkkaliid ja monografijaid), maidda oahpásmuvvá ja man guovddáš sisdoalu son buktá ovdan seminárain. Lohkamušaid siidolohku lea oktiibuot 200–500 siiddu. Studeanta galgá maiddái kommenteret unnimustá guokte eará studeantta semináraovdanbuktima.

Studeanta galgá addit sisa guokte čálalaš barggu, main nubbi guorahallá gielladutkama ja nubbigis girjjálašvuodadutkama historjjá. Bargguid dárkilut fáttát sohppojuvvojit ovttas fágaoahpaheddjiiguin. Goappáge barggu guhkkodat galgá leat unnimusat 5 siiddu. Fágaoahpaheaddjit fertejit leat árvvoštallan sihke njálmmálaš ovdaságaid ja čálalaš bargguid dohkálažžan ovdal eksámena.

10. EKSÁMEN

30 minuhta njálmmálaš eksámen logaldallamiid, lohkanmeari ja máhpa vuodul.

Máhpas galget leat guokte geatnegahtton barggu, main nubbi lea gielladiehtaga ja nubbi girjjálašvuodadiehtaga historjjá suorggis (gč. 9: Gáibádusat beassat eksámenii). Máhppa galgá leat addon sisa manjimustá guokte vahku ovdal eksámena.

Árvvoštallan: Árvosátni A–F. Árvvoštallan vuodđuduvvá njálmmálaš eksámenii (50%) ja máhppii (50%).

11. PRIVATISTTAID VEJOLAŠVUOHTA VÁLDIT GURSSA

Privatisttat eai sáhte váldit dán gurssa, dasgo oahppan gáibida dan, ahte studeanta searvá oahpahussii. Geahča muđui U/A lága § 3-8 (2).

12. KVALITEHTASIIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinnjuolggadusaide, ja makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Bergsland, K. & Christiansen, R. Th. 1950: Norwegian research on the language and folklore of the lapps. *Journal of the Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland*, 80. 16 s.

Hirvonen, Vuokko (boahtimin): *Geahčastat sápmelaš njálmmálaš árbevieruid čohkkemii ja dutkamii 1600–2000-logus*. Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla.

Hirvonen, Vuokko 1999: *Sámeeatnama jienat. Sápmelaš nissona bálggis girječállin*. Kap. 9. Guovdageaidnu: DAT. 202–219 (19 s.)

Hovdhaugen, E., Karlsson F., Henriksen C & Sigurd, B.(ed.) 2000: *The history of linguistics in the Nordic countries*. Jyväskylä: Societas Scientiarum Fennica. (Oasit, mat meannudit sámegeiela gielladutkama ja suoma-ugralaš gielladutkama.) Sullii 100 s. Girjji sisdoallu gávdno maiddá čujuhusas http://www.ling.helsinki.fi/~fkarlss/Hist_Ling_Nord.pdf

Kuokkanen, R. 2004: Border Crossings. Pathfinders and New Visions: The Role of Sami Literature in Contemporary Society. — *Nordlit, Special Issue on Northern Minorities*. 91–104. (13 s.)

Lehtola, Veli-Pekka 2006: Sámi kulturdutkamuša hástalusat. — *Sámis. Sámi čálakultuvrralaš áigečála* 3: 8–13. (6 s.) <http://www.samifaga.org/govat/doc/samis3.pdf>

Rydving, Håkan 2013. *Words and varieties. Lexical variation in Saami*. Kap. 2: The History of Research into Saami Dialect Differentiation. Helsinki: Finno-Ugrian Society. S. 27–82. (56 s.)

Sammallahti, P. 1996: History of Finno-Ugric Linguistics in the Nordic Countries. - Carol Henriksen, Even Hovdhaugen, Fred Karlsson & Bengt Sigurd (doimm.): *Studies in the development of linguistics in Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden. Papers from the conference on the history of linguistics in the Nordic countries*. Oslo: Novus Forlag. S. 297–323. 37 s. (Norgga IP-čujuhusaidd bokte
<http://www.nb.no/nbsok/nb/8967d3df482cedc89f3c2720dfa25743?index=1#297>)

Seurujärvi-Kari, Irja 2012: “We Took Our Language Back” – The Formation of a Sámi Identity within the Sámi Movement and the Role of the Sámi Language from the 1960s until 2008. – Riho Grünthal & Magdolna Kovács (doimm.): *Ethnic and Linguistic Context of Identity: Finno-Ugric Minorities*. Helsinki: Finno-Ugrian Society. s. 37–79. (43 s.)
<http://www.sgr.fi/uh/uh5.pdf>